

Lokaal Educatieve Agenda Alphen aan den Rijn

**Samen werken aan een stevige
pedagogische basis.**

Gemeente Alphen aan den Rijn

14 februari 2025

Lokaal Educatieve Agenda

In deze LEA voor de gemeente Alphen aan den Rijn beogen we als samenwerkingspartners een stap verder te zetten in een stevige en langdurige domeinoverstijgende samenwerking. We beschrijven onze visie op een sterke pedagogische basis en onze belofte aan de kinderen in Alphen aan den Rijn, de opgaven die we zien en de ambities die wij hebben, samengevat in een strategische agenda en strategiekaart. Tot slot beschrijven wij hoe wij dit in samenwerking willen organiseren en realiseren.

Opdrachtgever

Gemeente Alphen aan den Rijn

Uitvoerder

RadarAdvies
Veemarkt 83
1019 DB Amsterdam
(020) 463 50 50
www.radaradvies.nl

Projectteam

Marieke Ruinaard, senior adviseur
Eric Leupe, senior adviseur
Anna Deems, adviseur

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1 INLEIDING	4
2 VISIE EN BELOFTE	5
2.1 Visie op een sterke pedagogische basis	5
2.2 Onze belofte	5
3 ONZE STRATEGISCHE AGENDA	6
3.1 Ons beeld van een stevige pedagogische basis: de community's	6
3.2 Onze ambities	6
3.3 Strategiekaart 2025-2035	8
4 ORGANISATIE	9
BIJLAGE 1 OVERZICHT BETROKKEN PARTIJEN BIJ TOTSTANDKOMING LEA	10

Voorwoord

Er zijn veel mensen en organisaties in Alphen aan den Rijn die met hart en ziel werken aan de ontwikkeling van kinderen. Werkers en bestuurders in de kinderopvang, onderwijs, gemeente, sport, kunst en cultuur, welzijn, gezinshulp en jeugdzorg; ze wensen voor ieder kind en jongere het beste.

Wij weten elkaar onderling goed te vinden als we elkaar nodig hebben. Maar toch denken we dat het beter kan en moet. Omdat we van alle werkende delen één groter geheel willen maken: een stevige pedagogische basis voor de opgroeiende kinderen in Alphen aan den Rijn. Dat vereist samenwerking vanuit een gezamenlijke visie en een gezamenlijke koers, minder versnipperd, beter afgestemd, elkaar versterkend met alle disciplines die er zijn: dat is de drijvende motor achter het plan dat nu voor u ligt. En wat we zagen, al werkend aan dit plan: er is energie en ondernemingszin! De ideeën om de opgaven in gezamenlijkheid op te pakken zijn er. Natuurlijk samen met de kinderen en hun ouders of opvoeders zelf.

We wensen voor ieder kind een zo gewoon mogelijk leven waarbij ieder kind de kansen krijgt om zich te ontwikkelen in de wensen en talenten die het heeft. En als er (specialistische) ondersteuning nodig is, organiseren we dat zo veel mogelijk op de plek waar kinderen iedere dag komen: in de kinderopvang, het kindcentrum of op school. En in ons ideaal kunnen ook ouders daar terecht met al hun opvoed- en opgroevragen, of om zichzelf verder te ontwikkelen.

In deze Lokaal Educatieve Agenda vindt u hoe we dat voor elkaar willen krijgen: wat onze visie is voor de langere termijn, wat we beloven aan de kinderen van Alphen aan den Rijn, hoe we met elkaar willen samenwerken en met welke opgaven we de komende jaren aan de slag gaan. *It takes a village to raise a child* krijgt zo concreet handen en voeten. We gaan samen aan de slag!

Gert-Jan Schotanus
Wethouder Onderwijs
Februari 2025

1 Inleiding

Waarom een Lokaal Educatieve Agenda?

De Lokaal Educatieve Agenda (vanaf nu: LEA) is een richtinggevend kader voor onze samenwerking voor de komende tien jaar. Deze is gestoeld op de overtuiging dat we in gezamenlijkheid beter kunnen bijdragen aan de **gezonde en veerkrachtige ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar** (hierna ‘kinderen’), door samen te werken aan een stevige educatieve en pedagogische basis. Het gaat om de zaken die wij niet alleen, binnen onze eigen opdracht en organisaties, kunnen oplossen, omdat het om brede, integrale samenlevingsvraagstukken gaat: we hebben elkaar nodig om effectief te zijn.

De LEA bouwt voort op wat er in Alphen aan den Rijn al ontwikkeld is: *het Manifest Opgroeien, Opvoeden en Jeugdhulp* (2022), dat als basis is gebruikt voor de ontwikkeling van Oog voor Thuis, en het inmiddels afgeronde programma van de *Agenda Gelijke Kansen Alliantie* (2022-2024). In deze LEA beogen wij een stap verder te zetten in een stevige en langdurige domeinoverstijgende samenwerking. We zijn er ook van overtuigd dat we zo beter antwoord kunnen geven op de uitdagingen waarmee wij allemaal, nu en in de toekomst, worden geconfronteerd. Denk aan de uitdagingen van krimpende budgetten en personeelskrapte enerzijds en aan de toename van vraagstukken rondom mentaal welzijn, zorg en veiligheid en lange wachtlijsten anderzijds. Dat zijn integrale vraagstukken waar we allemaal mee te maken hebben. Daarom hebben we onze werelden bij elkaar gebracht en met elkaar besproken wat voor ons de kernelementen zijn van de gezamenlijke koers en de manier waarop we willen samenwerken. Door dit goed met elkaar af te spreken en de afspraken ook te ondertekenen, creëren we langjarig commitment naar elkaar én, eerst en vooral, naar de kinderen en hun ouders/verzorgenden (hierna: ‘ouders’) in Alphen aan den Rijn.

Een lerende structuur

Met de LEA bouwen we een structuur waarin we elkaar (nog beter) leren kennen en van en met elkaar leren. Om zo ook een gemeenschappelijke taal te creëren tussen de verschillende domeinen, waar iedere sector nu zijn eigen beleidsjargon heeft. Ook fungeert de LEA als kapstok om actiegericht aan de slag te gaan met een jaarlijks te vernieuwen uitvoeringsagenda. Wij borgen de samenwerking in een effectieve overleg- en werk- en leerstructuur.

Advies Kinderraad en Jongerenadviesraad

Ook de kinderraad en de jongerenadviesraad hebben we gevraagd om mee te denken. De kinderraad vindt het belangrijk dat er aandacht is voor armoede en pesten en dat kinderen goed betrokken worden bij een eventueel behandelplan. De jongerenadviesraad kon zich vinden in de visie en gekozen thema's. Voor hen is het allerbelangrijkste dat er voor ieder kind een plek is, want dat is nu niet zo, dat willen ze graag veranderd zien. Ze willen ook graag betrokken worden bij de uitwerking in concrete plannen. Deze adviezen nemen we daarin mee.

2 Visie en Belofte

2.1 Visie op een sterke pedagogische basis

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen die opgroeien in Alphen aan den Rijn zich gezond, veilig en veerkrachtig kunnen ontwikkelen en op eigen wijze hun talenten kunnen ontplooien. Ongeacht achtergrond of beperkingen zorgen wij er samen met ouders voor dat ieder kind de kansen en de ondersteuning krijgt, die het nodig heeft. We creëren een toekomstbestendig educatief en pedagogisch landschap, waar samenwerking met en rondom kinderen en hun ouders versterkt wordt. Zo zorgen we er ook voor dat onderwijs- en pedagogische professionals graag werken en leren in Alphen aan den Rijn.

Overkoepelend in onze samenwerking is dat we **het ontwikkelperspectief van kinderen centraal** stellen. We werken daarin samen met ouders. Daarnaast:

- Werken we zo **nabij en integraal** mogelijk;
- Worden kinderen en hun ouders in staat gesteld het **zelf** te doen;
- Verwachten we dat **ouders** deze **verantwoordelijkheid** ook **nemen**;
- Richt ons handelen zich op het **versterken** van kinderen en hun ouders;
- Werken we vanuit een **normaliserend** perspectief;
- Werken we **preventief**;
- Werken we samen vanuit het besef van **doorgaande ontwikkeling**;
- Realiseren we ons dat **gelijke kansen** soms vraagt om **ongelijk investeren**.

Hiermee realiseren we een sterke pedagogische basis. Voor deze sterke pedagogische basis hebben we elkaar nodig. We kennen én erkennen elkaar en elkaars expertise en aanbod. Daarom kenmerkt onze samenwerking zich door een **gedeelde verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid, verbinding, vertrouwen en lef**.

2.2 Onze belofte

Vanuit deze visie is dit onze belofte aan de kinderen van Alphen aan den Rijn:

Onze belofte

Jij mag zijn wie je bent en worden wie je wilt. Je hebt het recht om te leren en om je te ontwikkelen, wat je achtergrond of situatie ook is. En om dat in een fijne, veilige omgeving te doen: thuis, op de opvang, op school, en in je vrije tijd.

Jezelf ontwikkelen, daar werk je zelf aan. Maar je hoeft het niet alleen te doen. Mensen om je heen kunnen daaraan bijdragen. Mensen dichtbij jou, zoals thuis, maar ook de burens, je leraren op school en de opvang, je voetbaltrainer of danscoach, noem maar op. En ook wij willen jou en anderen gelijke kansen bieden, en soms moeten we voor de een dan wat meer doen dan voor de ander.

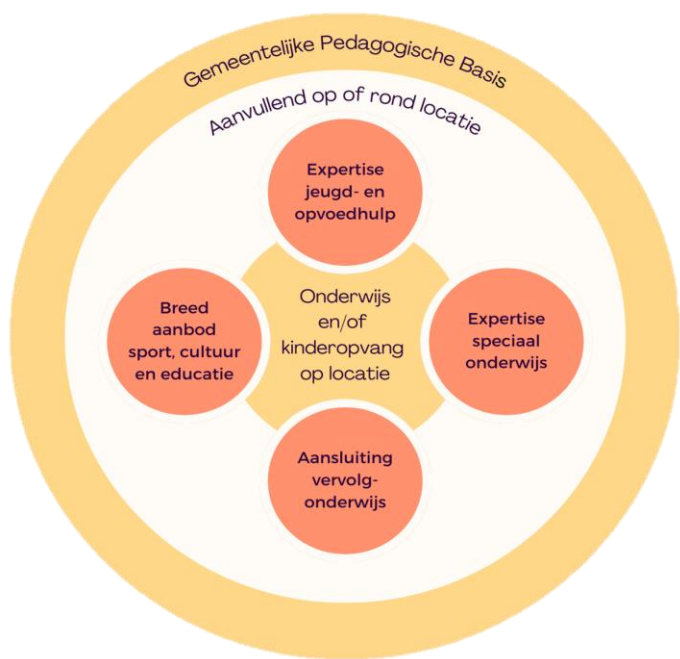
Daarom beloven wij zo goed mogelijk ons best te doen om je een stevige basis te bieden en een veilige en stimulerende plek om op te groeien en je breed te ontwikkelen. Een plek waar je op veel manieren kunt leren en waar ook je ouder(s) en anderen kunnen leren hoe ze jou het best kunnen ondersteunen. We doen dat samen met jou en alle mensen in je omgeving. We geloven in de kracht van samen!

3 Onze strategische agenda

Vanuit onze visie en belofte werken we de komende jaren aan een aantal opgaven met bijbehorende ambities. Tezamen vormen zij de strategische agenda voor de komende 10 jaar. U vindt deze samengevat in de **strategiekaart LEA Alphen aan den Rijn** op pagina 8. Hieronder lichten we toe wat ons beeld is van een stevige pedagogische basis en de opgaven en ambities. Voor het realiseren van deze ambities stellen wij jaarlijks een **uitvoeringsprogramma** op met concrete acties, die we monitoren op de te behalen resultaten.

3.1 Ons beeld van een stevige pedagogische basis: de community's

Centraal in ons beeld van een stevige pedagogische basis staat het vormen van community's. Community's zijn het totaal van mensen en organisaties die om kinderen heen staan. We spreken bewust over community's in meervoud, omdat community's verschillende verschijningsvormen kunnen hebben. Ze kunnen zich bijvoorbeeld richten op een specifieke doelgroep, zoals kinderen met hoogbegaafdheid, maar ook op kinderen die verblijven op een bepaalde locatie of in een specifieke buurt, wijk of dorp. Belangrijk is in ieder geval dat de community's en het aanbod aan onderwijs, educatie, welzijn en zorg dat door de verschillende deelnemers binnen de community wordt geboden, aansluiten bij de opgaven vanuit een specifieke doelgroep, een bepaalde locatie, wijk of dorp.

De community's werken integraal en waar mogelijk vanuit gezamenlijke, toekomstbestendige huisvesting. In de kern staat een onderwijsvoorziening, in het primair onderwijs bij voorkeur samen met kinderopvang (IKC). Aansluitend bij de behoeften van kinderen en gezinnen die van hieruit worden bediend, wordt er aanvullend op de locatie expertise georganiseerd vanuit jeugd- en opvoedhulp en/of speciaal onderwijs en een aanbod aan sport, cultuur en educatie. Binnen de community realiseren we een gezamenlijke visie, en werken we multidisciplinair, interprofessioneel en gezinsgericht samen. Zo zijn de community's niet alleen vindplaats, maar ook een werkplaats. Daar versterken we elkaar door multigebruik van de ruimten, inzet van elkaars personeel en uitwisseling van kennis en werkwijzen. Zo organiseren we een lerend systeem waarin professionals uit de verschillende werkvelden leren van elkaar en zich kunnen blijven ontwikkelen.

3.2 Onze ambities

1. Wij organiseren community's in de wijken en dorpen

Wijken en dorpen verschillen van elkaar. Wij vinden het belangrijk dat iedere wijk of dorp de educatieve en pedagogische voorzieningen krijgt die aansluiten bij de behoeften van de bewoners. En dat die voorzieningen integraal met elkaar samenwerken zodat de kinderen in de wijk zich gezond, veilig en veerkrachtig kunnen ontwikkelen. Velen spelen een belangrijke rol in het leven van kinderen: de ouders, de nabije omgeving, maar bijvoorbeeld ook de sportvereniging. Zij zijn daarmee onderdeel van de pedagogische basis. Wij denken aan gemeenschappen van professionals en vrijwilligers die vanuit een gezamenlijke, multidisciplinaire en gezinsgerichte

visie werken aan een stevige pedagogische basis in de wijk. Scholen in het primair onderwijs worden integrale kindcentra van 0-12 jaar. Daarbij horen ook rijke schooldagen, waar in samenwerking met welzijn, sport en cultuur een breed naschools programma wordt aangeboden, al dan niet geïntegreerd met het onderwijs. En (toekomstige) multifunctionele gebouwen waar dat allemaal samen kan komen, als centrale plek in de buurt.

2. We organiseren preventie en opgroeiondersteuning integraal en nabij

Eén van de kernopgaven die we zien, is het verbinden van opvoedhulp en ondersteuning aan onderwijs en kinderopvang. Deze opgave sluit nauw aan bij de leidende principes uit het *Manifest Opgroeien, Opvoeden en Jeugdhulp in Alphen aan den Rijn*. Zoals ook geformuleerd in het manifest, kunnen we kinderen weerbaar maken en de pedagogische kwaliteiten van opvoeders vergroten door laagdrempelige, lichte ondersteuning vanuit preventie te bieden. Hierbij hoort het werken vanuit een normaliserend perspectief: hobbels en hindernissen horen bij het proces van opgroeien en opvoeden; niemand is perfect en dat hoeft ook niemand te zijn. We zoeken samen met ouders naar oplossingen die passen bij de leefwereld van kinderen. We vinden ook dat ouders daarin een eigen verantwoordelijkheid hebben. We werken zo nabij en integraal mogelijk vanuit het concept van school en opvang als vindplaats én werkplaats. Uitgangspunt is dat we onder het motto ‘zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig’ toewerken naar een inclusiever ‘gewoon’ leven, waarin kinderen en hun ouders in staat worden gesteld zelf de uitdagingen van het leven (weer) op te pakken. Dit doen we ook omdat we denken dat de inzet van specialistische jeugdzorg dan minder vaak nodig is.

3. Voor ieder kind is er plek

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen welkom zijn op een opvang of school dicht bij huis en dat zo min mogelijk leerlingen gebruik maken van exclusief georganiseerd speciaal onderwijs. We willen het aantal thuiszittende kinderen fors verminderen. Daarom zetten we in op een sterke verbinding tussen speciaal onderwijs en regulier onderwijs, door de expertise van het speciaal onderwijs ambulant in te zetten. Preventief willen we allereerst de achterstand waarmee kinderen op school komen op 4-jarige leeftijd zoveel mogelijk verkleinen door het bereik van vroegschoolse educatie te vergroten en de overgang tussen opvang en onderwijs zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dat geldt ook voor de overgang tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs, zodat kinderen zich van 0-18 jaar in een doorgaande lijn kunnen ontwikkelen. Ook voor kinderen van nieuwkomers bieden we in de taalschool en via internationale schakelklassen in het VO een goede overgang naar ons onderwijs.

4. We bieden een aangenaam leer- en ontwikkelklimaat voor onze medewerkers

Samenwerken over domeinen heen betekent ook: open staan en leren van elkaar. Op ieder niveau: bestuurlijk en in de uitvoering. Dat zien we als een belangrijke voorwaarde voor het succes van de LEA. Want er is veel specialistische deskundigheid en een rijk sport-, cultuur en welzijnsaanbod aanwezig in Alphen aan den Rijn, die voor kinderen van alle leeftijden en dus ook voor het onderwijs van waarde zijn. Om met elkaar werkelijk vanuit het ontwikkelperspectief van kinderen te werken, vragen we ons steeds af waar de grenzen van onze domeinen en organisaties dit perspectief van kinderen in de weg staan en wat we kunnen doen om onze werelden dichter bij elkaar te brengen. Als we daarin goede oplossingen vinden, werkt dat ook motiverend voor onze medewerkers. Gezien de huidige en toekomstige schaarste aan personeel en de uitdagingen op de arbeidsmarkt zien we kansen in de multidisciplinaire samenwerking: we kunnen elkaar ondersteunen door beter en effectiever gebruik te maken van elkaars expertise. Want nu weten we van elkaar niet altijd wat er mogelijk is. Met de LEA gaan we een onvoorwaardelijke verbinding met elkaar aan. Door met elkaar te ontdekken, te leren, te ontwikkelen maken we het werk vernieuwend en ook aantrekkelijk voor onze professionals.

3.3 Strategiekaart 2025-2035

LOKAAL EDUCATIEVE AGENDA 2025-2035 STRATEGIEKAART

Onze belofte

We beloven zo goed mogelijk ons best te doen om je een stevige basis te bieden. En een veilige stimulerende plek om op te groeien en je breed te ontwikkelen. Een plek waar je op veel manieren kunt leren en waar ook je ouder(s) en anderen kunnen leren hoe ze jou het beste kunnen ondersteunen. We doen dat samen met jou en alle mensen in je omgeving. We geloven in de kracht van samen!

Alphen aan den Rijn

4 Organisatie

We willen onze samenwerking rond deze Lokaal Educatieve Agenda duurzaam borgen. Dit doen we binnen de volgende organisatiestructuur.

Bestuurlijk Overleg LEA

Het Bestuurlijk Overleg LEA (hierna BO LEA) is het op overeenstemming gerichte overleg (OOGO) tussen gemeente en kernpartners van onderwijs en kinderopvang op lokaal niveau. Het BO geeft sturing aan de uitvoering van de LEA via het vaststellen, monitoren en bijstellen van het jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma. Gezien de reikwijdte van de LEA, raakt deze aan wettelijk verplichte overlegthema's vanuit onderwijsachterstandenbeleid, passend onderwijs, huisvesting en jeugdwet. Het BO LEA is het platform waar lokaal invulling wordt gegeven aan deze wettelijke thema's. Waar relevant wordt afstemming gezocht met het wettelijk verplichte regionale OOGO Passend Onderwijs Rijnstreek. Het BO LEA vervangt het huidige bestuurlijk overleg Kinderopvang/Primair Onderwijs en het bestuurlijk overleg Voortgezet Onderwijs.

Waar relevant kunnen andere partijen worden uitgenodigd om aan (een deel van) het BO deel te nemen. Dit zijn bijvoorbeeld partners uit welzijn, sport, cultuur of jeugdhulp.

Het Bestuurlijk Overleg komt elke drie maanden bijeen.

Programmamanager

De samenwerking tussen de partners rond de LEA vraagt om eenduidige ambtelijke regie. Vanuit de gemeente wordt een programmamanager LEA aangesteld. De programmamanager stelt in samenspraak met de partners de agenda voor het BO LEA op. Daarnaast stuurt de programmamanager ambtelijk op de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en stelt voortgangsrapportages op voor het BO LEA.

Uitvoeringsprogramma

Aan de LEA is een uitvoeringsprogramma gekoppeld. Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd en door het BO LEA geaccordeerd. Op iedere vergadering van het BO LEA wordt gerapporteerd over de voortgang van het uitvoeringsprogramma en mogelijke knelpunten besproken.

Werkgroepen

Voor de uitvoering van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma worden als nodig werk- of projectgroepen gevormd met deelnemers uit de voor de activiteit relevante partners. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van al bestaande werk- en projectgroepen. De programmamanager LEA houdt nauw contact met de voorzitters of trekkers van de werkgroepen of zit in voorkomende gevallen zelf voor. Er worden afspraken gemaakt over rapportage over de voortgang ten behoeve van de monitoring door het BO LEA.

Bijlage 1 Overzicht betrokken partijen bij totstandkoming LEA

Bestuurlijke begeleidingsgroep

Gert-Jan Schotanus	- wethouder Onderwijs
Tine Oudshoorn	- bestuurder Junis
Daniëlla van den Beemt	- bestuurder Morgenwijzer
Bert van Leeuwen	- bestuurder SCOPE Scholengroep (PO)
Frits Hoekstra	- bestuurder SCOPE Scholengroep (VO)
Sandra Niemeijer	- bestuurder Stichting Scala College & Coenecoop College
Martijn Zaal	- Regiodirecteur Onderwijszorg Zuid-Holland IHub
Marleen Koppenhol	- beleidsadviseur Onderwijs (ambtelijke ondersteuning)

Geïnterviewden en/of deelname aan inspiratie- en ontwikkelsessies

De volgende organisaties hebben een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de LEA.

Gemeente Alphen aan den Rijn (onderwijs, jeugd en onderwijshuisvesting)

Junis

Shezaf

Morgenwijzer

WIJ de Venen

SCOPE Scholengemeenschap

MZH Montessori

Mantum

Eben Haëzerschool

Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe

Stichting Scala College & Coenecoop College

Yuverta

iHub

Oog voor Thuis

GGD

Kwadraad

Alphen Vitaal

Participe

Bibliotheek Rijn en Veenen

ParkVilla

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek

Samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland en Rijnstreek

Advies

Kinderraad Alphen aan den Rijn

Jongerenadviesraad Alphen aan den Rijn